

MEMO aan Raad

Aan : De raad van gemeente Noordoostpolder
Van : Het college van burgemeester en wethouders
Datum : 29 september 2022
Onderwerp : Factsheet opvang vluchtelingen in Noordoostpolder 2022
Bijlage 1 : Vluchtelingen, asielzoekers, statushouders en migranten: uitleg over de verschillen
Bijlage 2 : Welke route doorloopt een asielzoeker in Nederland?

Inleiding

Het COA heeft de gemeente gevraagd om medewerking te verlenen aan de planvorming voor een aanmeldcentrum in Bant. Dit aanmeldcentrum komt naast het AZC in Luttelgeest. Het betreft een capaciteit van 300 vluchtelingen. Deze factsheet geeft informatie over de asielopvang in Noordoostpolder en in Nederland.

Kaarten van Nederland geven inzicht in de opvang vluchtelingen in Nederland per provincie

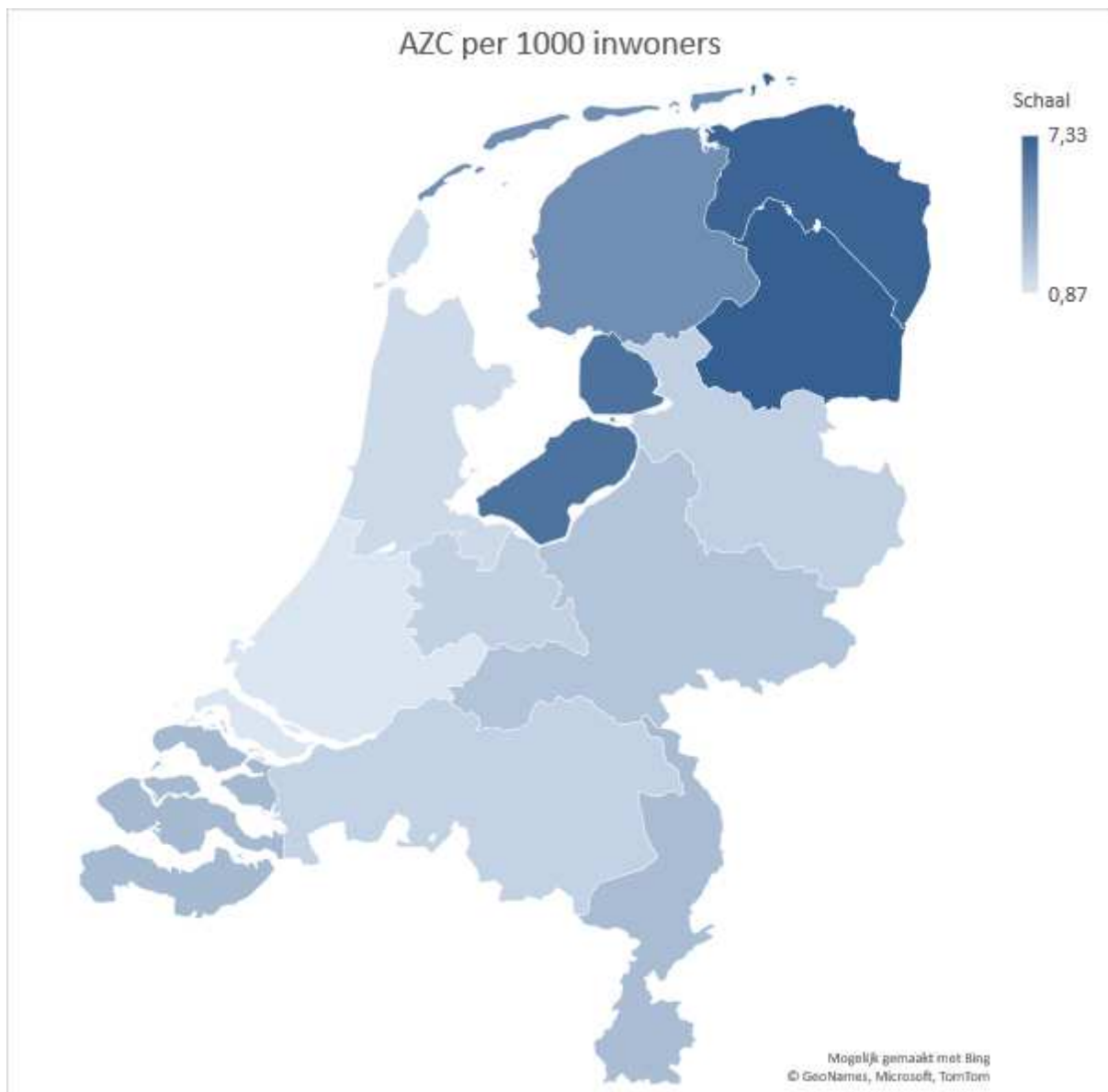
Onderstaand vindt u drie overzichtskaarten. Het gaat om:

- Een kaart (1) met het aantal plaatsen AZC per 1.000 inwoners
Op deze kaart kleurt de provincie Flevoland donkerblauw. Dat betekent dat Flevoland meer asielzoekers opvangt dan lichter gekleurde provincies.
- Een kaart (2) met de extra inspanning per 1.000 inwoners. Op deze kaart kleur de provincie Flevoland licht blauw. Dat betekent dat Flevoland een extra inspanning heeft geleverd. Deze inspanning beperkt zich in de gemeente Noordoostpolder tot de plaatsing van 50 alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV) op het huidige AZC te Luttelgeest.
- Een kaart (3) met de opvang aantal Oekraïense vluchtelingen per 1.000 inwoners. Op deze kaart kleurt de provincie Flevoland donkerblauw. Dat betekent dat Flevoland meer asielzoekers opvangt dan lichter gekleurde provincies.

Naast opvang vluchtelingen zijn er ook arbeidsmigranten

Gemeente Noordoostpolder kent drie grote huisvestingslocaties voor arbeidsmigranten. Deze zijn in Ens, Marknesse en Luttelgeest, elk met een capaciteit van 300 personen. De huisvesting in Luttelgeest staat naast het AZC. De schatting is dat er in Noordoostpolder tussen de 2.500 en 5.000 arbeidsmigranten verblijven.

Kaart 1: Het aantal plaatsen in het AZC per 1.000 inwoners per provincie

De capaciteit van de AZC opvanglocaties voor heel Nederland is 40.670, dat is 2,31 asielzoekers per 1.000 inwoners. Deze capaciteit is inclusief aanmeldcentra in Ter Apel en Budel. In Flevoland gaat het om 6,44 asielzoekers per 1.000 inwoners.

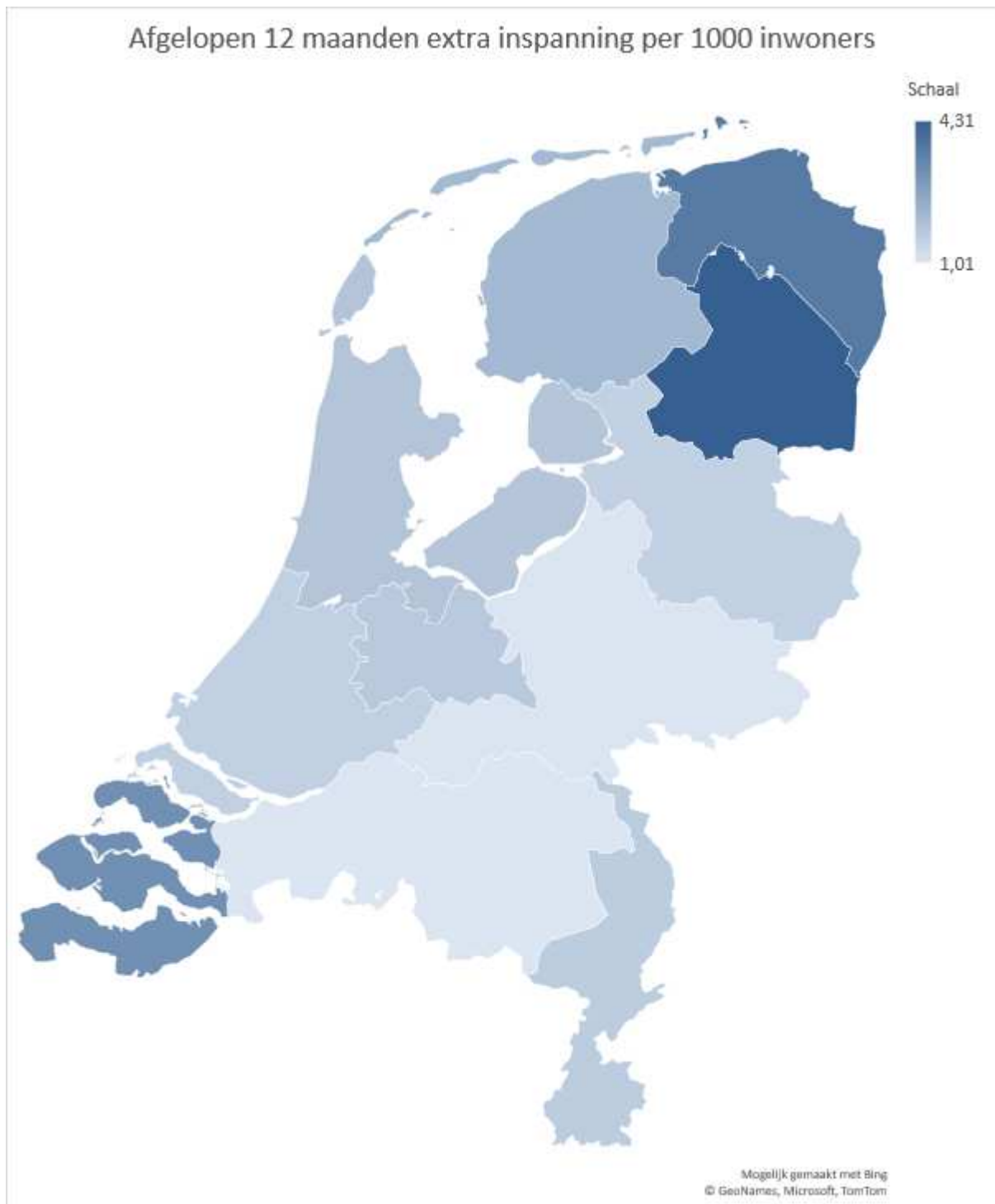
In Noordoostpolder huisvesten we 1.000 personen, dat is 20,42 asielzoekers per 1.000 inwoners. Deze capaciteit wordt benut door 612 asielzoekers en 388 statushouders. In de Nederlandse AZC's wachten in totaal ± 16.000 statushouders. Dat is ± 1/3 van de totale capaciteit in de AZC's.

Deze statushouders wachten op huisvesting in een gemeente in Nederland.

Voor huisvesting van statushouders hebben gemeenten een taakstelling. Noordoostpolder voldoet al jaren aan deze taakstelling.

Bron: COA website op 5 september 2022.

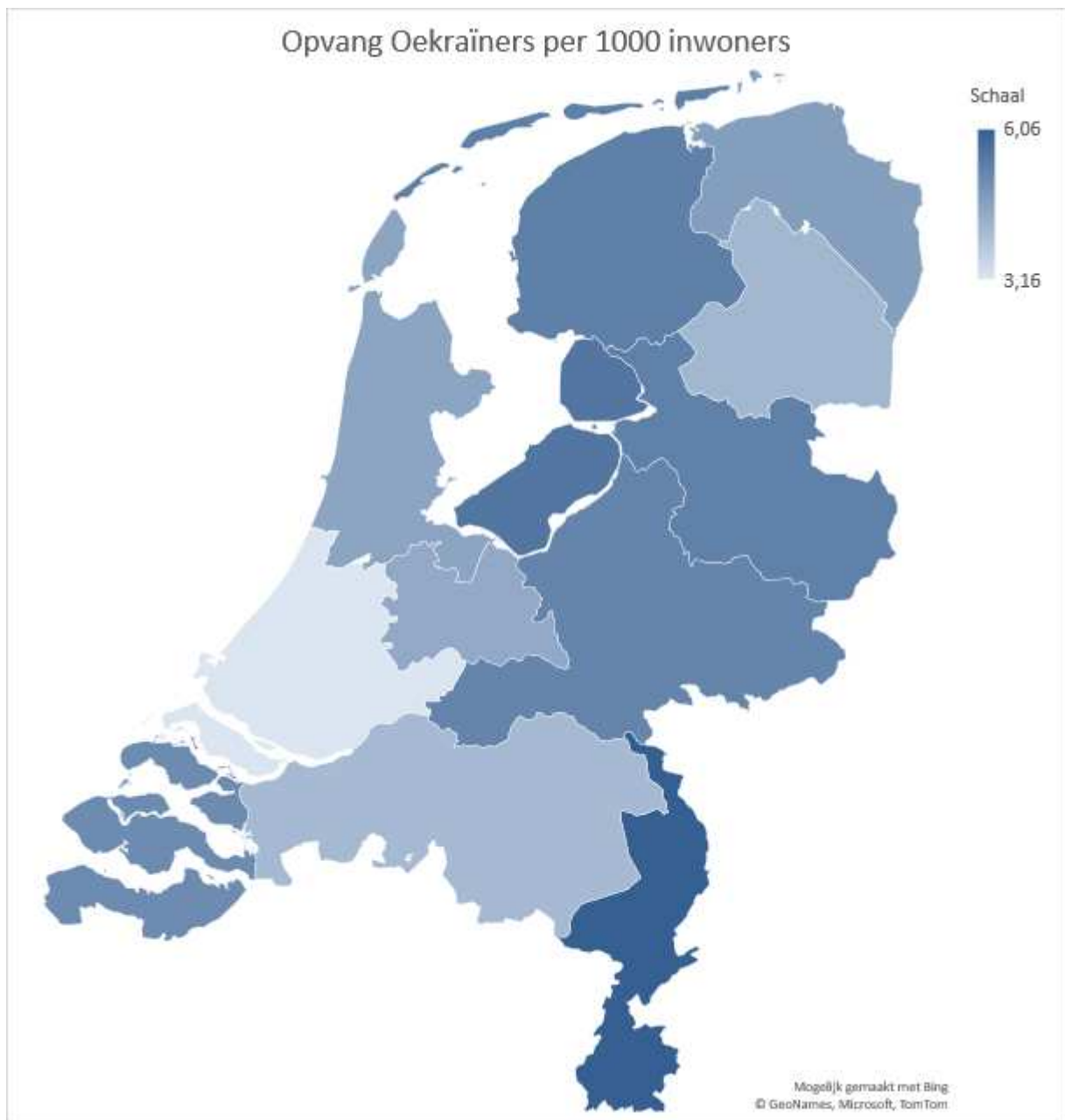
Kaart 2: De extra inspanning opvang AZC's per 1.000 inwoners per provincie in de afgelopen 12 maanden

Voor Noordoostpolder betreft het de plaatsing van 50 alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV) in het AZC Luttelgeest binnen de bestaande capaciteit van 1.000 bewoners. Omdat het gaat om een specifieke groep betekent dit dat de gemeente extra voorzieningen heeft ingezet. Het gaat dan met name om onderwijshuisvesting.

Bron: COA website op 5 september 2022.

Kaart 3: Opvang Oekraïners per 1.000 inwoners per provincie

Ingeschreven personen bij een Nederlandse gemeente met land van herkomst Oekraïne in de periode van 24 februari tot 4 juli 2022. In totaal gaat het in Nederland om 76.168 Oekraïners; dat is 4,33 Oekraïners per 1.000 inwoners. In Noordoostpolder vangen we 209 Oekraïners; dat is 4,35 Oekraïners per 1.000 inwoners.

De peildatum is 05-07-2022.

Bron: CBS (<https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2022/27/ingeschreven-als-ingezetene-bij-een-nederlandse-gemeente-vanuit-oekraïne>).

Bijlage 1: Vluchtelingen, asielzoeker, statushouders en migranten: uitleg over de verschillen

- **Wanneer ben je een vluchteling?**

Een vluchteling is een persoon die gedwongen zijn of haar land is ontvlucht vanwege oorlog, geweld of vervolging, in veel gevallen plotseling en zonder voorafgaande waarschuwing. Zij kunnen niet naar huis terugkeren totdat de omstandigheden in het land van herkomst veilig zijn. Redenen voor vervolging kunnen godsdienst, politieke overtuiging, seksuele voorkeur of het behoren tot een bepaald etnische groep zijn.

Een officiële instantie zoals de overheid of de vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties bepaalt of een persoon die internationale bescherming zoekt een vluchteling is volgens de definitie van het Vluchtelingenverdrag. Zij die de vluchtelingenstatus krijgen worden beschermd door internationale verdragen en overeenkomsten. Vluchtelingen in Nederland krijgen de kans om wetmatig permanente inwoners en uiteindelijk burgers te worden. *(bron: vluchtelingenwerk)*

- **Wanneer ben je een asielzoeker?**

Een asielzoeker is iemand op de vlucht die internationale bescherming zoekt, maar wiens beroep op vluchtelingenstatus nog niet bepaald is. Een asielzoeker kan alleen bescherming aanvragen in het land van aankomst, wat betekent dat zij een grens moeten oversteken om asiel aan te kunnen vragen. Vervolgens moet men in staat zijn om te bewijzen dat ze voldoen aan de criteria om beschermd te worden als vluchteling. Soms worden mensen die arriveren aan een grens afgeschilderd als 'illegale' vluchtelingen of migranten, maar in werkelijkheid is het oversteken van een internationale grens om asiel aan te vragen niet illegaal, en zou volgens internationale afspraken iedere asielaanvraag op zijn minst gehoord moeten worden middels een asielprocedure. In Nederland beslist de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) of een asielzoeker wordt erkend als vluchteling. Asielzoekers die als vluchteling worden erkend krijgen de 'vluchtelingenstatus'; zij worden in Nederland ook wel statushouders of vergunninghouders genoemd. *(bron: vluchtelingenwerk)*

- **Wanneer ben je een statushouder?**

Asielzoekers worden statushouders (of vergunninghouders) zodra ze een verblijfsvergunning krijgen. Ze gaan dan deel uitmaken van de Nederlandse samenleving. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) koppelt deze vergunninghouders aan gemeenten. Gemeenten moeten statushouders passende woonruimte aanbieden. *(bron: rijksoverheid)*

- **Wanneer ben je migrant?**

Migratie is een brede term voor verhuizen van plek naar plek binnen of buiten landsgrenzen, bijvoorbeeld vanwege (seizoensgebonden) werk, opleiding of trouwen met een (buitenlandse) partner. De meeste migranten worden niet gedwongen hun thuisland te verlaten, maar vertrekken uit hoop en op zoek naar betere kansen. Zij zijn vrij om terug te keren naar huis wanneer ze willen. Veruit de meeste migratie verloopt via reguliere routes met geldige reisdocumenten en studenten- en werkvisa. Soms worden mensen die een grens oversteken onterecht als migrant bestempeld terwijl ze in feite asielzoekers zijn: zij leven met gegronde angst voor vervolging als ze naar huis terug zouden keren. *(bron: vluchtelingenwerk)*

Bijlage 2: Welke route doorloopt een asielzoeker in Nederland

